

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทวนสอบสภาพปัญหาอุปสรรคในภาพรวมของการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทย และศึกษาข้อคิดเห็น แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้บริหารจากหน่วยงานหลักและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง จำนวน 31 คน และการประชุม Focus Group ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเป็นกลางในการวิเคราะห์และให้ความเห็น จำนวน 8 คน

จากผลการวิจัยสามารถยืนยันได้ว่า ในปัจจุบันระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศไทย ยังมีปัญหาในภาพรวมที่เป็นจุดอ่อนของการกำกับดูแลที่มีโครงสร้างการบริหารแบ่งเป็น 2 กระทรวงหลัก นำมาซึ่งความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานเท่าที่ควร และไม่สามารถแก้ปัญหาความไม่ปลอดภัยด้านอาหารได้อย่างครบวงจร โดยเฉพาะการบริหารจัดการในส่วนที่เชื่อมต่อและคาบเกี่ยวกันของความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ระหว่างห่วงโซ่อาหาร โดยสภาพปัญหาที่ชัดเจนโดยผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทั้งหมด เห็นตรงกันถึง 27-29 คน ก็คือ ปัญหาขาดการบูรณาการ การบริหารแยกส่วนต่างคนต่างทำ และบุคลากรไม่เพียงพอกับภาระงานที่มากขึ้น และปัญหารองลงมา ได้แก่ การแบ่งบทบาทไม่ชัดเจน การขาดความเชื่อมโยงนโยบายและแผน ขาดการเชื่อมโยงข้อมูล ของทั้ง 2 กระทรวง เป็นผลให้เกิดปัญหาการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนในบางจุด ทำให้ไม่เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างสมประโยชน์ เกิดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ ลดประสิทธิภาพในการทำงานลงเป็นผลทำให้เกิดช่องว่างในการกำกับดูแลด้านอื่น และไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบหรือกำกับดูแลแทน โดยเฉพาะด้านการจัดการฟาร์ม การขนส่งและการกระจายสินค้า สาเหตุเนื่องมาจากการขาดคนกลางที่จะตัดสินใจในภาพรวมบริหารจัดการแก้ไขปัญหในส่วนที่เป็นรอยต่อของความรับผิดชอบ และติดตาม ประเมินผล

แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร ควรปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร ที่มีองค์กรกลางหรือคณะกรรมการกลางทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบในภาพรวมตามรูปแบบ Integrated System เหมาะสมที่สุดกับประเทศไทยในปัจจุบัน โดยให้มีองค์กรกลางหรือคณะกรรมการกลางที่มีอำนาจสั่งการเหนือกระทรวง เป็นเจ้าภาพบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม วางแผนพัฒนาศักยภาพการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ของประเทศไทย ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย เติมเต็มกฎหมายให้ครอบคลุมประเด็นที่ยังขาด กำกับติดตามให้มีมีการกระจายให้ท้องถิ่นดำเนินการตรวจสอบ และให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นเอกภาพมากขึ้น สามารถที่จะบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม